

Forfatter: Fogtmann, Nikolai

Titel: BREV TIL: Mynster, Jakob Peter FRA: Fogtmann, Nikolai (1847-uu-uu)

Citation: Fogtmann, Nikolai: "BREV TIL: Mynster, Jakob Peter FRA: Fogtmann, Nikolai (1847-uu-uu)", i *Af efterladte Breve til J. P. Mynster*, Ggldendalske Boghandling, s. 248.
Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002236589-000-shoot-L0022365890000121.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Af efterladte Breve til J. P. Mynster

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Fra Fogtmann.
Aalborg 1847.*

— De kirkelige Sager trænges hen i Baggrunden af de politiske, og jeg tænker ikke, at der vil skee store kirkelige Forandringer for det første. Det er vel neppe muligt, at en ny Alterbog eller et nyt Ritual kan indføres i disse urolige Tider, da Partierne larme og støie. Ligeledes vil det neppe være muligt at indføre en ny Psalmebog.

Man bliver i vor Tid let kjed af at skrive mod alle hørøstede Ytringer. Det synes at være ligesaa unyttigt som at raabe mod Stormen. Stormen lægger sig nok alligevel; men adskilligt knuses eller henrives dog af dens Rasen. — Jeg maa beklage, at jeg kun har liden Tid og liden Kraft til at deeltage i Tidens Kampe; thi mit Embede lægger Beslag paa min Tid og mine Kræfter, som ere saa og svage, og med hvilke jeg maa holde Huus for dog at udrette noget.

— Jeg er just nylig hjemkommen fra en Visitationsreise paa Morsø, som er ei godt Land baade i Henseende til Jordbund og til Mennesker. Paa Visitatser mærker man især den store Forskjel i Præsternes theologiske Meninger og Prædikemaade. Der er kun faa, de kirkelige Partigængere undtagne, som prædike een Lære eller den samme Christendom. Dog prædike de Fleste Christum. Grundtvigianerne mene at være de eneste rettroende; dog kan jeg nok komme ud af det med dem; men de ere ofte meget ubillige i deres Domme om Anderledestænkende.

Jeg veed ikke, om det lykkes mig, men jeg stræber fremfor Alt at holde mig a partium studio alienas. Alt kommer dog tilsidst an paa Sindelaget, og ikke paa Partinavne. Det er endog tænkeligt, at en saakaldet Rationalist kan være en bedre Christen end en saakaldet „Troende". Det kommer an paa, at man søger Sandheden i Kjærlighed. Dette gjøre Partimændene ikke; thi de søge Sandheden i Partiskhed.

s. 249— Jeg kan ikke være enig med saa mange Nyere i deres Meninger om Daaben, som de synes at ville lade opsluge, ut ita dicam, den hele Christendom. Det er ikke alene ganske eensidigt, men det er endog farligt, ja fordærveligt, at gjøre en Deel af Christendommen til den hele Christendom. Deraf komme de fleste Carricaturer af Christendommen.

Jeg har paa min sidste Visitats sporet hos flere Præster og hos nogle Skolelærere en afgjort Uvillie, for ikke at sige: Foragt for Balle's Lærebog. Dette kommer tildeels fra Seminarierne og fra den theologiske Partisyge; thi Balles Lærebog er upartisk og vil give hver Deel af Christendommen sin Ret. Dette kan Eensidigheden og Partiaanden, som kalder Upartiskhed „Aandløshed", ikke taale. Balles Lærebog er endnu en brugbar Bog. En bedre er vistnok ønskelig, men ikke let at faae.

De Moderate i vor Tid ere deels ikke mange, deels tie de stille.